DOPORUČENÍ RADY

ze dne 12. července 2011

k národnímu programu reforem Rumunska na rok 2011 a stanovisko Rady k aktualizovanému konvergenčnímu programu Rumunska na období 2011–2014

(2011/C 216/03)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této Smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik [1], a zejména na čl. 9 odst. 3 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

po konzultaci s Hospodářským a finančním výborem,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Dne 6. května 2009 přijala Rada rozhodnutí 2009/459/ES [2], kterým se Rumunsku poskytuje střednědobá finanční pomoc na období tří let podle ustanovení článku 143 Smlouvy. Průvodní memorandum o porozumění podepsané dne 23. června 2009 a jeho následné dodatky stanoví podmínky hospodářské politiky, na jejichž základě byla finanční pomoc vyplacena. Rozhodnutí 2009/459/ES bylo dne 16. března 2010 pozměněno rozhodnutím 2010/183/EU [3]. S ohledem na úspěšné provádění programu Rumunska a na částečnou korekci běžného účtu platební bilance z důvodu přetrvávajících strukturálních nedostatků na rumunském trhu s výrobky a trhu práce, které jsou příčinou citlivosti země na mezinárodní cenové šoky, přijala Rada dne 12. května 2011 rozhodnutí 2011/288/EU [4], kterým se Rumunsku poskytuje preventivní střednědobá finanční pomoc na období tří let podle článku 143 Smlouvy. Průvodní memorandum o porozumění bylo podepsáno dne 29. června 2011.

(2) Dne 26. března 2010 schválila Evropská rada návrh Komise zahájit novou strategii pro zaměstnanost a růst, Evropa 2020, založenou na intenzivnější koordinaci hospodářských politik, které se zaměří na klíčové oblasti, v nichž je třeba přijmout opatření, aby se posílil evropský potenciál pro udržitelný růst a konkurenceschopnost.

(3) Dne 13. července 2010 přijala Rada doporučení o hlavních směrech hospodářských politik členských států a Unie (2010–2014) a dne 21. října 2010 přijala rozhodnutí o hlavních směrech politik zaměstnanosti členských států [5], které společně tvoří „integrované hlavní směry“. Členské státy byly vyzvány, aby vzaly integrované hlavní směry v úvahu v rámci svých vnitrostátních politik v oblasti hospodářství a zaměstnanosti.

(4) Dne 12. ledna 2011 přijala Komise první roční analýzu růstu představující pro EU začátek nového cyklu správy ekonomických záležitostí a prvního evropského semestru, v němž se provádí integrovaná ex ante koordinace politiky, vycházející ze strategie Evropa 2020.

(5) Dne 25. března 2011 potvrdila Evropská rada priority pro fiskální konsolidaci a strukturální reformy (v souladu se závěry Rady ze dne 15. února a 7. března 2011 a v návaznosti na roční analýzu růstu vypracovanou Komisí). Zdůraznila, že je třeba se přednostně zaměřit na návrat ke zdravým rozpočtům a fiskální udržitelnosti, na snižování nezaměstnanosti prostřednictvím reforem trhu práce a na další úsilí o posílení růstu. Požádala členské státy, aby promítly tyto priority do konkrétních opatření, jež budou součástí jejich programů stability či konvergenčních programů a národních programů reforem.

(6) Dne 25. března 2011 Evropská rada rovněž vyzvala členské státy účastnící se Paktu euro plus, aby představily své závazky včas tak, aby mohly být zahrnuty do jejich programů stability či konvergenčních programů a národních programů reforem.

(7) Dne 2. května 2011 předložilo Rumunsko aktualizaci svého konvergenčního programu na období 2011–2014 za rok 2011 a svůj národní program reforem na rok 2011. Oba programy byly posuzovány současně.

---

[1] Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.
[2] Úř. věst. L 150, 13.6.2009, s. 8.
[3] Úř. věst. L 83, 30.3.2010, s. 19.
[4] Úř. věst. L 132, 19.5.2011, s. 15.

[5] Rozhodnutí Rady 2011/308/EU ze dne 19. května 2011 o hlavních zásadách politiky zaměstnanosti členských států (Úř. věst. L 138, 26.5.2011, s. 56) stanoví, že platí i pro rok 2011.

(8) Mezi lety 2002 a 2008 rumunská ekonomika výrazně rostla, přičemž růst reálného HDP dosahoval v průměru 6,3 % a byl vyšší než potenciální růst. Hospodářský růst byl poháněn především domácí poptávkou, jelikož rozmach poskytování úvěrů a příznivý vývoj mezd vedly ke zvýšení soukromé spotřeby a investic. K tomuto rozmachu přispěl též příliv zahraničního kapitálu, což vedlo k přehřátí a neudržitelné vnější a fiskální nerovnováze. Schodek běžného účtu v roce 2007 dosáhl 13,4 % HDP a v roce 2008 se pouze mírně snížil na 11,6 % HDP. Podle posledního hodnocení dlouhodobé udržitelnosti Komisí jsou rizika spojená s dlouhodobou udržitelností veřejných financí vysoká. Toto hodnocení však zatím nebere v úvahu opatření komplexní důchodové reformy provedená v roce 2010, která podstatně zlepšila dlouhodobou udržitelnost rumunského důchodového systému. Vysokou míru zahraničních výpůjček poháněla procyklická fiskální politika, kdy došlo ke zvýšení celkového schodku z 1,2 % HDP v roce 2005 na 5,7 % HDP v roce 2008 v důsledku opakovaného zhoršení rozpočtové kázně, především u běžných výdajů. Finanční krize a následný celosvětový hospodářský útlum vedly ke zvýšené nechuti investorů riskovat, což bylo příčinou značného oslabení přílivu kapitálu do Rumunska. Účast na trhu práce se navzdory příznivým hospodářským podmínkám nezvýšila a míra zaměstnanosti se během let rozmachu změnila velmi málo. V důsledku hospodářského útlumu pak míra zaměstnanosti do roku 2010 klesla na 63,3 % a míra nezaměstnanosti stoupla z 5,8 % v roce 2008 na 7,3 % v roce 2010. Nezaměstnanost zůstává obzvláště vysoká mezi zranitelnými skupinami, například romským obyvatelstvem. Na základě těchto skutečností a s ohledem na akutní potřeby soukromého financování požádaly rumunské orgány v květnu 2009 o mezinárodní finanční pomoc a finanční pomoc EU.

(9) V návaznosti na úspěšné provádění programu korekce stanoveného EU a MMF a s cílem upevnit dosavadní pozitivní výsledky byl s rumunskými orgány vyjednán preventivní program EU a MMF na období 2011–2013. Nový program pokračuje ve fiskální konsolidaci, reformách správy fiskálních záležitostí a zachování finanční stability, jež byly zahájeny v rámci programu na období 2009–2011. Program rovněž klade velký důraz na strukturální reformy na trhu výrobků (v odvětví energetiky a dopravy) a trhu práce, jež jsou nezbytné k uvolnění růstového potenciálu Rumunska, k podpoře tvorby pracovních míst a zvýšení schopnosti absorpce finančních prostředků z EU. Rumunsko pokračuje v cestě k dosažení cílového schodku na hotovostní bázi ve výši 4,4 % HDP v roce 2011 (pod 5 % HDP podle metodiky ESA). To by bylo také dostatečným základem pro dosažení cíle pro schodek pod úrovní 3 % HDP v roce 2012, i když podle prognózy útvarů Komise z jara 2011 může být třeba přijmout doplňující opatření. Rumunské orgány také přijaly kroky k dosažení cílů strukturálních reforem podle nového programu a pokračují v udržování finanční stability.

(10) Na základě posouzení aktualizovaného konvergenčního programu podle nařízení (ES) č. 1466/97 se Rada domnívá, že makroekonomické předpoklady, na nichž jsou založeny projekce programu, jsou realistické. Cílem konvergenčního programu je náprava nadměrného schodku ve lhůtě do roku 2012, kterou stanovila Rada ve svém doporučení ze dne 16. února 2010. V programu jsou stanoveny cíle celkového schodku ve výši 2,6 % HDP v roce 2013 a 2,1 % HDP v roce 2014, přičemž předpokládaná konsolidace je založena převážně na výdajích. Podle vývoje strukturálního salda přepočítaného útvary Komise nebude během programového období dosaženo střednědobého cíle. Konsolidační strategie se zdá být orientována na začátek období, neboť strukturální zlepšení je soustředěno do let 2011 a 2012. Naopak v letech 2013 a 2014 se žádné zlepšení strukturálního salda neplánuje. Předpokládaný vývoj schodku je přiměřený v letech 2011 a 2012, nikoli však v letech 2013 a 2014. Mezi hlavní rizika nesplnění rozpočtových cílů patří realizační rizika, nedoplatky státních podniků, které pro rozpočet představují významné podmíněné závazky, a výhrady vyjádřené Komisí (Eurostatem) ohledně rumunských oznámení v rámci postupu při nadměrném schodku ([1]). Vzhledem k těmto výhradám se Rumunsko zavázalo přednostně zlepšit sestavování statistik veřejných financí v ESA 95 v rámci národního statistického úřadu.

(11) Rumunsko přijalo své závazky v rámci Paktu euro plus v národním programu reforem a konvergenčním programu, které byly předloženy dne 2. května 2011. Většina z nich byla nebo je plněna jako součást programu střednědobé finanční pomoci a je obecně přiměřená plnění stávajících úkolů podle paktu.

(12) Komise posoudila konvergenční program a národní program reforem, jakož i závazky v rámci Paktu euro plus. Vzala v úvahu nejen jejich význam pro udržitelnou fiskální a sociálně-hospodářskou politiku v Rumunsku, ale také jejich soulad s pravidly a pokyny EU, vzhledem k nutnosti posílit celkovou správu ekonomických záležitostí EU tím, že budou rozhodnutí členských států zahrnovat vstupy na úrovni EU.

([1]) Eurostat vyjádřil své výhrady ke kvalitě statistických údajů oznámených Rumunskem v rámci postupu při nadměrném schodku vzhledem k:
i) nejistotě ohledně vlivu některých veřejných korporací na schodek veřejných financí,
ii) vykazování kategorií ESA 95 „ostatní pohledávky a závazky“,
iii) povaze a dopadu některých finančních transakcí a
iv) konsolidaci toků mezi vládními institucemi.

(13) Rada na základě tohoto posouzení a rovněž s ohledem na doporučení Rady podle čl. 126 odst. 7 Smlouvy o fungování Evropské unie ze dne 16. února 2010 přezkoumala aktualizaci konvergenčního programu Rumunska za rok 2011 a její stanovisko [1] se odráží v níže uvedeném doporučení. S ohledem na závěry Evropské rady ze dne 25. března 2011 Rada přezkoumala národní program reforem Rumunska,

DOPORUČUJE, aby Rumunsko:

provedlo opatření stanovená v rozhodnutí 2009/459/ES ve znění rozhodnutí 2010/183/EU, jakož i opatření stanovená v rozhodnutí 2011/288/EU, jež jsou dále upřesněna v memorandu o porozumění ze dne 23. června 2009 a jeho následných dodatcích a v memorandu o porozumění ze dne 29. června 2011 a jeho následných dodatcích.

V Bruselu dne 12. července 2011.

Za Radu
předseda
J. VINCENT-ROSTOWSKI

[1] Podle čl. 9 odst. 3 nařízení (ES) č. 1466/97.